

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

N. Cesarzowa Jęjmość raczyła mieszkańcom miasta Seltzhan w Czechach, roku zeszłego pożarem dotkniętych, którzy jeszcze przez straty stąd poniesione nie podzwignęli się, przestać 800 ZR. W. W. (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Ostatnie Dzienniki amerykańskie podają stan terazniejszy floty Zjednoczonych Stanów jak następuje: 12 okrętów liniowych, 20 fregat, 16 wojennych sloopów i 4 szonery. Wisle jednak z tych statków jest nie ukończonych a niektóre w złym stanie będące, stoją nieczynne w stowiskach marynarki. Ludność Zjednoczonych Stanów ma wynosić teraz 12,700,000 dusz. (G. W.)

Portugalia.

Gazeta Lizbońska nadworna zawiera wyrok z d. 6. Stycznia, na mocy którego kilku Oficerów, którzy w r. 1820 w skutek okazyjnej przychylności w prowincyi Tras-os-Montes do Króla Jana VI., byli oddaleni, zostali teraz na swoje właściwe posady przywróconeni.

W d. 6. t. m. była gala i wielkie pokoje w pałacu Queluz. (D. A.)

Hiszpanija.

Gazeta Francuzka donosi z Madrytu pod d. 8. Stycznia: »Dniem przed Trzema Królami miał Dwór z rezydencyi król. Pardo do Madrytu a rodzina król. miała dnia następującego, po zwyczajnych kościelnych obrzędach dnia tego, znowu do Pardo powrócić, gdy nagle nastąpiła burza ze śniegiem. Król wydał zaraz przeciwne rozkazy.

— Xiążę Partanna, Poseł Neapolitański na naszym Dworze, podał przed trzema dniami swoje listy wierzytelne. — Jenerał Barradas, który kierował ostatnią wyprawą do Hawanny, powrócił do Europy i odbywa kwarantannę w szpitalu Mahońskim. — Xięciu Rivas, byłemu dowódcy milicji narodowych za Korteżów, oddano zabrane dobra. — Podług wiadomości z prowincyi Murcyi panują tam mocne zima, jakich od wielu

lat nie było. — Król zezwolił na prośbę muni-cypalności Kadyxskiej względem utworzenia batalijonu król. ochotników i kompanii artylerzystów i wydał rozkazy do urzędzenia tego korpusu. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

W d. 15. Stycznia były w pałacu Windsor-skim pokoje, na których znajdowali się pierwsi urzędnicy i wielu Magnatów Państwa.

Xiążę Wellington miał postuchanie u Króla i przypuszczony został do nosowania ręki, jako Lord pięciu portów.

Hrabia Liverpool, jako dziedzic tego tytułu, przedstawiony był przez P. Peel Królowi i wręczył mu przy tej sposobności ozdobę orderu powiązki, którą jego brat nosił.

Po pokojach odprawił Monarcha tajną radę, na której Rekorder Londyński zdał sprawę z wyroków wydanych na śmierć w miesiącu Grudniu. Poczem dał Monarcha postuchanie Lordowi Kanclerzowi, Hrabieniu Bathurst i Sekretarzowi Stanu, P. Peel.

W d. 17. Stycznia była w wydziale spraw zewnętrznych wielka rada gabinetowa.

Lord Major i wyżsi szeryfowie Dublina odebrali prośbę, podpisaną przez wielką liczbę mieszkańców tego miasta, o zwołanie wszystkięd szlachty, wolnych dzierżawców i mieszkańców miasta Dublina, w celu ułożenia prośby do Króla Jmci Jerzego IV. tak znanego z dobrych swoich chęci dla kraju, o wyjednanie, iżby Margrabia Anglesea zostawiony był na dalej przy sprawowaniu obowiązków Wicekróla Irlandyi. Lord Major i Szeryfowie zważywszy, że odwołanie Lorda było skutkiem mądrości Króla i że ich obowiązkiem jest, stósować się do Jego postanowień, odmówili zwołanie tego zgromadzenia.

Dziennik *Globe and Traveller* z d. 16. z. m. wyraża: »Zapewniają, że Margrabia Anglesea wyjedzie dzisiaj z Dublina do Anglii. Zdeje się, że Lordowie sprawiedliwości zawiadować będą zarządem Irlandyi przez niejaki czas, którego okresu nie naznaczają, a przynajmniej dopóki następcy Margrabiego Anglesea nie będzie mianowany. Postanowienie to ma podwójny zamiar, raz, aby uzyskać czas do nowego mianowania, powtóre, by doświadczyć, czyli Irlandyja może

się ohejsé bez Wice - Króla. — Na ten wysoki stopień przeznaczają, Lorda Amberst, byłego Gubernatora Indyj wschodnich, Lorda Verulam, Oranżystę, lecz anty-bronszwiczana. — Zgromadzenie katolickie zebrało się jak zwyczajnie d. 13. w Dublinie; było dosyć liczne i P. O'Connell miał długą mowę o swoim wnijściu do Parlamentu. Poczém odczytano list niejabiego Michała Doyle, który oświadcza, iż mu towarzyszyć będzie.

Kuryjer mówi: »Do wiadomości o przypadku, który miał spotkać Xięcia Wellingtona, a który nasi towarzysze osądzieli za dosyć ważny, aby go udzielić publiczności, zmuszeni jesteśmy ku czci naszych dowcipnych towarzyszy dodać tę uwagę, że Margr. Aberdeen, który Xięcia miał ranić, tego dnia ani razu nie wystr. elit.

Sądzą tu powszechnie, (wyraża *Times*) że Parlament rozpocznie się rozpoznaniem wielkiego pytania. Pewna, iż niektórzy Ministrowie Gabinetowi w okólnikach do swoich przyjaciół objawili życzenie, iżby wcześniej i bez wyjątku znajdowali się przy rozpoczęciu posiedzeń, a to dlatego, ponieważ ważne przedmioty mogą być rozpoznawane.

Kuryjer zaprzecza wieść, jakoby P. C. M. Sutton złożył urząd mowcy Izby niższej i miał być wyniesiony na godność Para. Ten sam Numer zawiera: »Kancelarz Irlandji, Sir Antoni Hart, mianowany jest na Członka najwyższego sądu, przeto nie mógł być odwołany; zatem P. Wetherhell pozostanie Jeneralnym Adwokatem «

W d. 12. Stycznia nadszedł do Dublinu goniec z Londynu z rozkazem, aby bez zwłoki złożyli przysięgę Lordowie Sędziowie, którzy składają Kommissyją zastępującą tymczasowie miejsce Namiestnika.

Podług wiadomości z Malty d. 21. Grudnia powietrze na morzu srodzienném niezmiernie było burzliwe i zapewne urządziło wiele niebezpieczeństw na morzu otwartém. — Hrabia Heyden popłynął z flotą Rossyjską do Poros.

Gubernator i deputowani banku Angielskiego, Gubernator banku Irlandzkiego i Prezydent Kommissyji celnej mieli w d. 13. Stycznia narady z Kancelrzem Izby skarbowej.

W tym roku kończy się dla Monarchii Angielskiej tysiąc lat, rachując od roku, w którym Egbert, połączywszy siedem Królestw wstąpił na tron jako Król Angielski. (G. W.)

Francyja.

W skutek listu Króla do Arcybiskupów i Biskupów, odprowadzono w d. 21. Stycznia ku pamiętce Króla Ludwika XVI. i Królowej Maryi Antoniny, uroczyste nabożeństwo w kościołach, lecz

nie było żadnej mowy ani kazania Jedynie tylko testament nieszczęśliwego Króla był odczytany.

Monitor z d. 20. Stycznia donosi, iż Król postanowieniem Swojem z d. 19. t. w. oznaczył liczbę szkół duchownych średnich w dyjecezyi Touluzkiej, i gminy, w których mają być zaprowadzone, jakoteż potwierdził w tychże Przełożonych i Dyrektorów przez Arcybiskupa Touluzkiego mianowanych.

Dziennik *Messenger des Chambres* zaprzecza wieść przez Dzienniki rozgłoszoną, że otwarczenie Izb będzie odłożone.

Minister Hr. de la Ferronnays wyjechał w d. 19. Stycznia do Nizy.

Zgromadzenie wyboroze Departamentu Ligery mianowało w d. 15. Stycz. 57 głosami z posród 109 głosujących P. Lachése Członkiem Izby Deputowanych. Był on Deputowanym w czasie stu dni.

Kollegijum Departamentu Mayenne wybrało do Izby Deputowanych 91 głosami z pomiędzy 175 głosujących, P. Dumans, a drugie Kollegijum obwodowe niższej Ligery 83 głosami z pomiędzy 155 P. St. Aignan. Obadwa kandydaci, tak, jak wszyscy nowo wybrani należą do stronnictwa liberalnego. (G. W.)

Królestwo Obojój Sycylii.

Podług listów z Neapolu z d. 16. Stycznia P. Stratford - Kanning, Posel przy W. Porcie, przybył z Malty do zatoki Neapolitańskiej w d. 14. wspomnionego miesiąca po czterdziestogodzinnej podróży. Obadwa okręty wojenne, na których znajdują się P. Ribeapierre i Hr. Guilleminot, przy odejściu powyższej wiadomości widzieli już były z portu Neapolitańskiego. (G.W.)

Niemcy.

Król Bawarski Dziennik rządowy zawiera następujące najwyższe postanowienie gabinetowe: »LUDWIK, i t. d. Ponieważ za zezwoleniem naszych Stanów Państwa uchwalone pod d. 15. Sierpnia r. z. nowe prawo o uzupełnieniu wojska, znosi dawniejsze prawo popisowe i przepisy w tój mierze wydane, i zważywszy, iż z pożytkiem i zaszczytem jest wojska zatrzymać w szeregach swoich podoficerów i żołnierzy, którzy uzyskali medale za waleczność; rozkazujemy, iż na przyszłość takim podoficerom i żołnierzom, którzy z resztą są zdolnymi, wolno jest, z pobieraniem dodatkowego żołdu, jak to już rozporządzone i z zatrzymaniem stopnia przyjmować na nowo służbę za innych w wojsku. — W Monachijum d. 13. Stycznia 1829. LUDWIK «

Król Wirtemberski Dziennik rządowy z d. 22. Stycznia zawiera nowy organiczny statut w 30 paragrafach dla Uniwersytetu Tubingi. (G. W.)

Według świeżo wydanego etatu, składa się sztab wojska w W. Xięstwie Heskiem z 1 Jenerała piechoty, 5 Jeneratów Poruczników, 3 Jeneratów Majorów. W ogóle siła zbrojna liczy 214 Oficerów. Oprócz głównego dowództwa są jeszcze w Darmstadt: katolicy kapłani garnizonu, szkoła garnizonowa, Kommissaryjat żywności i drzewa, najwyższy sąd wojenny, dyrekcya wojskowa, dyrekcya broni wraz z magazynami i składami, szkoła rycerska, Kommissaryja sierot i szwadów po wojskowych i instytut inwalidów. Łazarni wojskowe są w Darmstadt, Friedberg i Worms. Oficerów na reformie jest 27, pensjonowanych 61. (G.W.)

Królestwo Polskie.

Zbiór praw z d. 30. Grudnia ogłasza ugodę zawartą między król. polskim a król. bawarskim rzadzą znoszącą opłatę od wywozu majątku z jednego do drugiego tych krajów. Postanowienie to wzięło moc swoje od d. 24. Listopada r. z.—

Za sto złp. w listach zastawnych żądano w d. 31. Stycznia 85 złp. 22 1/2; płacono po 85 gr. 15. (K. W.)

Rossyja.

— Z Petersburga d. 19. Stycznia. —

Najjaśniejszy Pan raczył mianować Jenerała Adjutanta i dowodzcę pierwszego korpusu rezerwowego jazdy Depreradowicza, Kawalerem orderu S. Włodzimierza 1. klasy, a Jenerał Majora dowodzcę pierwszej brygady artylerji gwardji Nestorowskiego Kawalerem orderu S. Anny 1. klasy. — Szef sztabu głównego osobnego korpusu wojska kaukaskiego Jenerał Major Baron Ostensacken otrzymał order S. Anny 1. klasy z brylantami, a Jenerał Major i dowodzca artylerji tegoż korpusu Gullenschmidt, mianowany został Kawalerem tegoż orderu i teje klasy; oba w nadgodę waleczności i mądrych rozporządzeń w oblężeniu twierdzy Achalkalski.

Tenże sam Dziennik z d. 15. umieścił artykuł następujący:

Złość niektórych gazet, mających upodobanie w zmyślaniu różnych klęsk Rossyi w terażniejszej wojnie, nie przestaje trudnić się mniemaniami wojennymi wypadkami ku szkodzie tego Mocarstwa; ta sama chęć rozciąga się i na stan naszych finansów, który, kilka tychże dzienników starają się w niekorzystnym wystawić świetle. Niedawno bowiem donosily powtórnie, że ma być utworzona pożyczka 100 mil. dla Rossyi w Paryżu: nawet tak dalece posunęli, iż wymienili Agentów do układów w tej mierze. Wiadomość jako zupełnie mylną i bezzasadną zaprzeczamy. Mała summa, na której Rossyja ograniczała

swoję ostatnią we Wrześniu 1828 w Holandyi zaciągniłą pożyczkę i przytem zastrzegła sobie prawo, tylko część z teje podnieść, okazuje dostatecznie stan jej finansów i dowodzi, iż w tej chwili nie ma potrzeby, ani zamiaru nowej zaciągnięcia pożyczki. — Zresztą zagraniczni kapitaliści wiedzą, czego się mają trzymać; dowiadujemy się że PP. Hope i spółka w Amsterdamie, którzy upoważnieni byli układać się o ostatnią pożyczkę, otworzyli w pierwszych dniach tego miesiąca drogi rząd tej pożyczki po 99, zatem po tej samej cenie, po której pierwszy prędko przedali. To faktum jest dostateczną odpowiedzią na te fałszywe wiadomości, któreśmy na wstępie tego artykułu zbili.

Dziennik Odeski z d. 10. Stycznia zawiera oo następuje: »Wiele gazet donosiło, że W. Sultan opuścił stolicę, aby stanął na czele swojego wojska. W tem jest tyle prawdy, że Jego Wysockość przestaje na tem, iż udał się do koszar na końcu miasta położonych i tam obrał swoje rezydencyją. Twierdzą, że Sultan posłał wielki korpus wojska, który znowu zdobyć ma Warnę i Bułgaryją oswobodzić i t. d. Pomimo to, nasze forpoczty pod Prawody i Bazardżykiem spotykają tylko małe tureckie oddziały, które cofają się za zbliżeniem się naszych.«

»Onegdaj towarzystwo rolnicze odprawiło drugie posiedzenie.«

»Doświadczenie, zaprowadzenia w naszym sąsiedztwie uprawy tytoniu krymskiego, wypadło szczęśliwie, i pochlebiają sobie, iż ta nowa gałąź zarobkowości będzie niebawem w stanie kwitującym.« (G. W.)

Dziennik Odeski z d. 19/31. Stycznia zawiera następujące »Wiadomości od wojska przeciw Turcyi działającego.«

Dnia 3. Stycznia.

Jenerał Adjutant Hr. Suchtelen, na czele mocnego oddziału przedniej straży; zajął stanowisko w Czernowodach i umocnił je; oddziały jego posuwają się aż po jezioro Bejlyk i dalej we wszystkich kierunkach, i zabierają Turków którzy ośmielają się wyjść z Silistryi dla picowania.

Mieszkańcy chrześcijanscy tego miasta i okolic nieustannie uciekają i przychodzą do naszych forpocztów, wszystkie ich zeznania potwierdzają, że w wojsku składającym osadę Silistryi często bywa dezercyja, że miasto to ma bardzo mało regularnego żołnierza, i że jazda niewynosi nad 5 do 600 ludzi, którzy żyją tylko z picowania, to jest rabując wszystkie okolice. W mieście pracują nad naprawą gmachów i fortyfikacyi uszkodzonych przez naszą artylerję. Osada cierpi niedostatek mąki, której tem trudniej będzie dostarczyć, ponieważ nagły wylew Dunaju, w

dniach ostatnich zabrał wszystkie wodne młyny. Jeden z tych młynów zatrzymał się przy brzegu pod Czarnowodami.

Mamy ciągle i dobrze zapewnione związki z korpusami Jenerała Lejtnanta Rüdigera stojącego w Bazardżyku, jakoteż z twierdzą Warną. Podług wiadomości pewnych z Prawody, Dewno i Ghebedy, wszystko jest w stanie zaspokajającym. Stanowiska te są ważne przez swą moc, i osadzone licznymi oddziałami.

Nieprzyjacieli stojący w Aidos i Szumli po za grzbietem Batkanu, nie ważył się nic do dnia dzisiejszego przedsięwziąć. Osada Szumli nieliczy jak 8 do 10000 ludzi.

W ogólności wojska nasze na prawem brzegu Dunaju nie doznają żadnej potrzeby; zimno przyczynia się do utrzymania ich w dobrém stanie zdrowia. Związki z brzegiem lewym tylko na chwilę bywają przerywane; a dostawy żywności nadchodzące regularnie, zapewniają nasze utrzymanie.

Cesarz Jimó ustanowił znak zaszczytny dla osob płci niewieściej poświęcających się w zakładach dobroczynnych zmarłej Cesarzowej wychowaniu sierot i ubogich dzieci, pod nazwiskiem: Maryjański znak nieskazitelnej służby. Znak ten podzielony jest na dwa stopnie. Pierwszy klasy otrzymują te osoby, które przynajmniej 25 lat, a drugiej które przynajmniej 15 lat nieskazitelnie temu zatrudnieniu się poświęcały. Dzień ustanowienia tego znaku zaszczytnego, przeznaczony na 14. (26.) Października, t. j. dzień urodzin zmarłej Cesarzowej. (D. A.)

List z Moskwy z d. 20. Grudnia (1. Stycznia) donosi: Odbieramy smutną wiadomość, że Jenerał Hrabia Paszkiewicz, chory jest niebezpiecznie na uporczywą febrę. (G. L. N)

Turcja.

Uwaga publiczności stolicy przez kilka miesięcy zwróconą była na wypadki wojenne, i każdy mógł z czynnych uzbrajań do nowej kompanii wnosić, że działania wojenne niebawem znowną się rozpoczną, wszelako w ostatnich dniach roku upłynionego ukazały się nagle spokojniejsze widoki. Powodem do tychże było przybycie w d. 30. z. m. rossyjskiego wojennego bryga pod banderą rozejmową, z Sebastyanopola, który jak zapewniają, przywiózł propozycją bezpośredniej wymiany jeńców wojennych, a nawet układów względem przywrócenia pokoju.

Pod ten sam czas przybył także goniec angielski z Londynn, a w d. 6. t. m. P. Amadée Jaubert znany z dawnych poselstw na wschód w

towarzystwie francuzkiego gońca gabinetowego. Od tego czasu utrzymuje się ciągle nadzieja spokojnego załatwienia sporów między Rossyją a Portą, jakoteż zakończenia spraw greckich, a przeto do pogodzenia się Porty z Dworami angielskim i francuzkim.

Ponieważ większa część wojska tureckiego podobnie Rossyjanom zajęła leże zimowe, zatem w każdym wypadku nie tak prędko przyjdzie do działań wojennych. Na teraz trwa tylko wojna na jednym punkcie, mianowicie w obwodach Liwadii, Beocyi, Akarnanii, gdzie Dymitry Ypsylanti w kilka tysięcy ludzi, od zatoki Salony aż do zatoki Zeituńskiej bez przeszkody przechodzi kraj, a jak widać z raportów Pszczoły greckiej, zajął kilka twierdz w owych okolicach.

Posłowie trzech Moc siw traktatem londyńskim połączonych opuścili Poros w d. 19. Grudnia i udali się przez Malte do Neapolo*) Admirał Heyden z trzema okrętami liniowemi i jedną fregatą znajduje się w Poros; Przeciwadmirał Riccord krąży z małą eskadrą między wyspą Tenedos a wniejsiem na Hellespont. Dotychczasowy dowódca oddziału floty tureckiej w tej ciasninie stojącej, Tabir Pasza, ponieważ z powodu wyniesienia Pędzdi Ahweda na godność Kapitana Paszy, do którego to urzędu przez dłuższy czas służby swojej rościł sobie większe prawo, nie przyzwolicie się wyraził, został z tego dowództwa złożony i do Adryanopola na wygnanie skazany. Patrona Beg czyli Wice-Admirał floty objął jego miejsce.

Chocież blokada Dardanellów dla wszystkich zbożem ładownych statków ściśle jest utrzymywana, wszelako dotąd nie pokazał się niedostatek chleba w stolicy; tylko cena pośledniejszego została w ostatnich dniach cokolwiek podniesioną. Od czasu jak zima sfulgowała, i łagodniejsze nastąpiło powietrze, Sultan wyjeżdża często na polowanie w okolicę San Stefano i Pontepiccolo i zdaje się, iż w tej rozrywce przez lat kilka zaniedbanej, na nowo wiele znalazł upodobania; przyjął nawet kilka uczt, danych przy tej sposobności przez Magnatów Państwa. (D. A.)

Wiadomości handlowe.

— Z. Berlina d. 27. Stycznia. —

Za listy zastawne król. pol. żądano 85 3/4, płacono 85 5/8. — Zboże bez odmiany. — Za wódkę ze zboża, której pokup był dość znaczny, płacono 30 1/2 tal. za beczkę 200 kwartową 54 o/o, podług Trallesa w 12 1/2 stopn. temperatury.

*) Zobacz pod artykułem z Sycylii.